

04 decembrie 2020

La Nr.

Nr. 04-6/13

din

Doamnei Viorica DUMBRĂVEANU
Ministru al Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

***Recomandare cu privire la întreprinderea unor măsuri urgente
pentru asigurarea respectării dreptului la sănătate și la viață***

Avocatul Poporului își manifestă îngrijorarea în legătură cu neconformitățile existente în abordarea tratamentului la domiciliu al bolnavilor cu Covid-19, care devine un risc evident de încălcare a drepturilor fundamentale, în special a drepturilor la viață și sănătate.

Tot mai frecvent apar în rețele de socializare, mass media și în adresări directe către Avocatul Poporului manifestarea nemulțumirilor cetățenilor cu privire la lipsa posibilităților de acoperire a tratamentului la domiciliu din contul asigurărilor medicale obligatorii, costurile mari ale medicamentelor necesare în infecția Covid-19, cât și pentru tratamentul urmărilor post-Covid, imposibilitatea suportării cheltuielilor de către o mare parte din populația țării, în mod special, persoanele care nu sunt angajate sau și-au pierdut locul de muncă urmare pandemiei, grupurile vulnerabile.

De asemenea, din sesizările cetățenilor, dar și din declarațiile făcute de responsabili din domeniul sănătății¹, rezultă că numărul paturilor spitalicești disponibile la nivel național scade drastic, astfel, este în creștere numărul pacienților cu Covid-19 tratați la domiciliu, tot mai mulți fiind cu forme medii și chiar medii-grave ale bolii. Aceste forme necesită tratamente mult mai complexe decât ceea ce prevede protocolul clinic actual. Potrivit pacienților care și-au procurat medicamentele pentru tratamentul la domiciliu, ar fi cheltuit cca 2000 lei, în condițiile în care persoana infectată face o formă mai puțin gravă și nu are comorbidități. Însă, chiar și această sumă depășește posibilitățile coșului minim de consum din Republica Moldova.

Suntem îngrijorați și de costurile care au crescut în ultimele luni la medicamentele cel mai frecvent prescrise pentru tratamentul la domiciliu. Se constată un deficit de medicamente necesare în farmacii, fapt ce poate duce la creșterea artificială a prețului².

În plus, atât medici de familie, cât și pacienții bat alarma precum că se constată o neclaritate evidentă în privința tacticii tratamentului la domiciliu pentru pacienții în stări medii sau medii-grave. Nu există careva linii directorii unificate/ protocoale/ recomandări unificate, medicii de familie propun diferite scheme, care se contrazic între ele, ceea ce provoacă neîncredere și îngrijorare în rândurile pacienților.

Din cauza neconsecvenței abordării tratamentului la domiciliu, multe persoane infectate Covid-19 apelează la scheme de tratament de pe rețele de socializare, din inițiativă proprie, ceea ce crește riscul unei polipragmazii dăunătoare. Astfel, constatăm că este încălcat dreptul pacientului la informare corectă, calitate și siguranță în sănătate.

¹ <https://newsmaker.md/ro/in-spitalele-din-chisinau-nu-mai-sunt-locuri-pentru-bolnavii-infectati-cu-covid-19/>

² <https://www.sanatateinfo.md/News/Item/9890>

Totodată, considerăm că decizia tratării pacienților la domiciliu doar cu monitorizarea prin telefon din partea medicului de familie, fără a prevedea clar un algoritm de asigurare a accesului la investigațiile necesare (de laborator și imagistice), poate duce la pierderea timpului necesar inițierii unui tratament important, cu risc de apariție a complicațiilor grave, ceea ce este o încălcare a dreptului la acces la servicii de sănătate necesare și în timpul util.

Situația descrisă impune acțiuni și măsuri urgente din partea autorităților pentru asigurarea respectării dreptului la viață și la sănătate a persoanelor infectate cu virusul Covid-19 care se tratează la domiciliu.

În acest context, amintim că Constituția RM, garantând dreptul la ocrotirea sănătății (art.36), impune autorităților publice misiunea de a reglementa principalele domenii și aspecte ale realizării acestui drept. În același timp, OMS stipulează obligația statului de a asigura ca serviciile de sănătate să fie: **disponibile** (cantitate suficientă a serviciilor și medicamentelor); **accesibile** nediscriminatoriu (fizic, financiar și informațional); **acceptabile** (cu considerarea specificului cultural al populației), **calitative** (conform standardelor internaționale).

În lumina circumstanțelor descrise, în temeiul art.11, 27 din Legea cu privire la Avocatul Poporului (ombudsmanul) nr.52/2014,

RECOMAND:

1. Emiterea cât mai urgentă a unui document (recomandări/protocol clinic) destinat medicilor de familie pentru standardizarea tratamentului la domiciliu pentru persoanele cu Covid-19 cu diferite forme (medii și grave).
2. Dezvoltarea unui algoritm care ar oferi accesul echitabil la investigațiile necesare (de laborator și imagistice) persoanelor cu Covid-19 în tratament la domiciliu (acoperite de Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală), pentru a le fi indicat un tratament calitativ conform necesităților de sănătate.
3. Includerea medicamentelor indicate în tratamentul la domiciliu a diferitor forme ale infecției Covid-19, precum și medicamentele necesare tratamentului de reabilitare a stărilor post-Covid în Lista medicamentelor compensate din Programul Unic al Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală.
4. Pentru a asigura accesul populației la medicamentele necesare, în comun cu Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, de realizat monitorizarea și analiza prețurilor pentru medicamentele indicate în tratamentul diferitor forme de Covid-19, cu stabilirea unor limite în majorarea acestora în farmacii.

Asupra acțiunilor întreprinse pentru implementarea recomandărilor menționate supra, rog respectuos să fiu informat în termen de 15 zile.

Cu respect,

Mihail COTOROBAI
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)